

TARİH

ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ - DENEME SINAVI

1. Öğrencilerine tarih yazımını yemek yapmaya benzterek anlatan bir tarih öğretmeni, "yemeğe konulacak malzemenin çürüyüp bozulmamış olmasına dikkat etmemiz gerekir" derken tarih biliminin kendisine has olan yöntemlerinden hangisine vurgu yapmaktadır?

- A) Tarama
B) Tasnif
C) Tahlil
D) Tenkit
E) Terkip

2. Literatürümüzde "şe'nî tarih" olarak da bilinen tarih yazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hikâyeci Tarih
B) Öğretici (Pragmatik) Tarih
C) Sosyal Tarih
D) Kronik Tarih
E) Neden-Nasılıcı (Araştırmacı) Tarih

3. Osmanlı Devleti'nde vakanüvislerden önce olayların kaydını "şehnameci" adı verilen görevliler tutmuştur.

Aşağıdaki Osmanlı tarihçilerinden hangisi "şehnameci" dir?

- A) Lokman
B) Mustafa Naima
C) Mütercim Asım
D) Ahmet Cevdet Paşa
E) Abdurrahman Şeref Bey

4. Aşağıdakilerden hangisi akademik bir tarih eseri yazımında eserin ilk kısımlarında yer almaz?

- A) İçindekiler
B) Önsöz
C) İndeks
D) Kısaltmalar
E) Giriş

5. Kadeş antlaşmasının orijinal metni 1906 yılında yapılan kazılarda bulunmuştur.

Bu metinlerin bulunduğu yer aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Boğazköy
B) Kadeş
C) Kahire
D) Kültepe
E) Alacahöyük

6. İlk Çağ Mısır uygarlığında Nil Nehri'nin taşıdığı zaman tarım topraklarını istila etmesi tarımsal faaliyetleri olumsuz engellemiştir. Bu durum da Nil Nehri'nin taşma zamanlarını belirleme ihtiyacı doğurmuştur.

Nil Nehri'nin taşma zamanlarının belirlenmesi ihtiyacı aşağıdakilerden hangisine neden olmuştur?

- A) Astronomi ve takvim biliminin gelişmesine
B) Geometrinin gelişmesine
C) Tarım topraklarının veriminin artmasına
D) Ölümden sonra yaşamaya inanılmasına
E) Kültürel etkileşimin az olmasına

7. İlk Türk devletlerinde devlet yönetiminin doğu-batı/ sağ-sol şeklinde ayrılarak yönetilmesinin, normal yönetime tercih edilmesindeki en temel neden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türklerde doğunun kutsal sayılması
- B) Türklerde ikili devlet teşkilatının olması
- C) Devlet yönetiminin kolaylaştırılmak istenmesi
- D) Türklerin ordularında onlu sistem uygulamaları
- E) Türklerin çoğunluğunun Göktanrı dinine inanıyor olmaları

8. Aşağıdaki hangi Türk hükümdarı, yabancı bir devlete gönderdiği elçileriyle beraber yazılı bir belge göndermiş olamaz?

- A) Bilge Kağan
- B) Mete Han
- C) Yusuf Kadir Han
- D) Bilge Kül Kağan
- E) Satuk Buğra Han

9. Aşağıdaki devletlerden hangileri hem Orta Asya'da hem de Avrupa'da devlet kurmuşlardır?

- A) Hun-Avar
- B) Oğuz-Peçenek
- C) Bulgar-Karluk
- D) Kuman-İskit
- E) Kırgız-Sibir

10. Aşağıdakilerden hangisi Kavimler göçünün sonuçlarından birisidir?

- A) Türkler yerleşik hayata geçti
- B) Avrupa Hun Devleti kuruldu
- C) İpek Yolu Hunlara geçti
- D) Avrupa'nın etnik yapısı değişti
- E) Avrupalılar İslamiyet'le tanıştılar

11. Dünya tarihinde ilk olarak Lidyalılar tarafından kullanılan para, daha sonraki devletlerde güç ve iktidar sembolü olmasının yanı sıra hükümdarlık alameti olarak da kullanılmıştır. Bu özelliklerden dolayı ilk Türk devletlerinden itibaren de para güç ve iktidar sembolü olarak kullanılmıştır.

Türk tarihinde Uygurlarda görülen ve üzerine Uygur Hanı'nın mührü basılıp alış verişte para yerine kullanılan bez parçasına aşağıdakilerden hangi isim verilmiştir?

- A) Tanhu
- B) Kamdu
- C) Şanyü
- D) İdikut
- E) Baksı

12. Hicretten sonra Medine'de Yahudiler ve Müslüman olmayan diğer gruplar ile Medine Sözleşmesi adı verilen bir vatandaşlık antlaşması imzalanmıştır. İslam Devleti'nin ilk anayasası olarak da kabul edilen bu belgeye göre; Medine'ye yönelik bir saldırı olduğunda ortak bir şekilde savunma yapılacaktır. Fakat Bedir, Uhud ve Hendek Savaşlarında farklı Yahudi toplulukları bu sözleşmeye uymadıkları için Medine'den çıkarılmışlardır.

Bu Yahudi toplulukları Medine'den çıkarılma sırasına göre aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ben-i Kaynuka – Ben-i Nadir – Ben-i Kureyza
- B) Ben-i Kaynuka – Ben-i Kureyza – Ben-i Nadir
- C) Ben-i Nadir – Ben-i Kureyza – Ben-i Kaynuka
- D) Ben-i Nadir – Ben-i Kaynuka – Ben-i Kureyza
- E) Ben-i Kureyza – Ben-i Nadir – Ben-i Kaynuka

13. I. Kıbrıs
II. Rodos
III. Girit

İlk İslam donanması Hz. Osman'ın halifeliği zamanında kurulmuştur.

Yukarıda verilen adalardan hangisi veya hangileri Hz. Osman zamanında fethedilmiştir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I - II ve III

14. Orta Asya'da kurulan ilk Türk İslam devleti olan Karahanlıların kuruluşunda aşağıdaki Türk boylarından hangisinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Hazar   B) Peçenek   C) Kıpçak
D) Tuhsi   E) Oğuz

15. Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonra yaptıkları birçok savaş saygınlıklarını artırmıştır.

Hangisi bu duruma örnek gösterilemez?

- A) Köseadağ   B) Miryakefalon
C) Malazgirt   D) Pasinler
E) Ayn- Calut

16. Alparslan'ın Anadolu'nun fethi ile görevlendirdiği komutanlarına "Gidin, alın, sizin olsun" demesi hangisine neden olmamıştır?

- A) Haçlı Seferleri'nin başlaması
B) Anadolu Türk Siyasal Birliği'nin sağlanması
C) Anadolu'nun İslamiyet'in yayılmaya başlaması
D) Anadolu'da Türk etkisinin artmaya başlaması
E) Anadolu'nun kültürel manada Türkleşmesi

17. Günümüzde Ay'da bulunan kraterlerden birisine adı verilen ünlü Türk bilim adamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Farabi   B) İbn-i Sina
C) Biruni   D) Zemaşeri
E) Uluğ Bey

18. Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyüme nedenlerinden birisi de eski gücünde olmayan Bizans sınırında bulunan bir uç beyliği olmasıdır. Osmanlı Bizans aleyhine topraklarını genişletirken Bizans'ın artık söz geçiremediği valilerine karşı da savaşmıştır.

Bizans'ın Anadolu'daki bu valileri aşağıdaki isimlerden hangisi ile anılmaktaydı?

- A) Satrap   B) Naib   C) Tekfur
D) Konsül   E) Kuria

19. I. Anadolu Hisarı
II. Kilid-i Bahir Kalesi
III. Rumeli Hisarı

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri Osmanlılar tarafından İstanbul'un fethi için yaptırılmıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

20. • Azerbaycan ve Revan, İranlılara verildi.
• Bağdat, Osmanlı'da kaldı.
• Zagros Dağları, Osmanlı-İran arasında sınır olacaktı.

IV. Murad zamanında Osmanlılarla – İran arasında imzalanan ve maddeleri yukarıda verilmiş olan antlaşma aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ferhat Paşa Antlaşması
B) Nasuh Paşa Antlaşması
C) Serav Antlaşması
D) Kasr-ı Şirin Antlaşması
E) Kerden Antlaşması

21. 1699 Karlofça Antlaşması'ndan sonra II. Mustafa'nın Edirne'ye çekilmesiyle başkentin Edirne'ye taşınacağı söylentileri çıkmış, ayrıca İstanbul'da kalan şeyhülislamın yüksek görevlere yakınlarını getirmesi sonucu seyyiye ve ilmiye sınıfları İstanbul'da isyan çıkarmıştır. Bu isyan sonucunda 1703 yılında II. Mustafa'nın tahttan indirilip yerine III. Ahmed'in tahta çıkarıldığı Edirne Vakası yaşanmıştır. Bu isyan hareketi sonucunda İstanbul'da bulunan şeyhülislam da öldürülmüştür.

Edirne Vakası sonucunda öldürülen şeyhülislam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahizade Hüseyin Efendi
B) Hocaazade Mesud Efendi
C) Feyzullah Efendi
D) Vanî Mehmed Efendi
E) Medeni Mehmed Efendi

22. I. Mühendishane-i Berri-i Hümayun kurulmuştur.
II. İrad-ı Cedit Defterdarlığı kurulmuştur.
III. Danışma Meclisleri toplanmıştır.

Yukarıdaki yeniliklerden hangisi III. Selim dönemine ait bir gelişmedir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

23. **Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfının en üst düzey yöneticisi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Sadrazam   B) Şeyhülislam
C) Kadıasker   D) Kadı
E) Müderris

24. **Hangisi Osmanlı'da yönetici sınıfına geçebilme şartlarından değildir?**

- A) Medrese eğitimi görmek
B) Kâtip (yazıcı) olmak
C) Tımar sahibi olmak
D) Başkentte oturmak
E) Devşirme olmak

25. Ortaçağ Avrupa'sında Batı Roma İmparatorluğu yıkıldıktan sonra yerine kurulan krallıklar arasında anlaşmazlıklar sonucu ortaya çıkan yönetim biçimine feodalite adı verilmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi feodalitenin Avrupa'da za-yıflamasının nedenlerinden değildir?

- A) Yeni kıtalara yapılan göçler
B) Haçlı Seferleri
C) İstanbul'un Fethi'nde kullanılan toplar
D) Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler
E) Köle İsyanları

26. Hristiyan dünyasında Müslümanlara karşı Haçlı Seferlerinin başlamasına aracılık eden ve Hristiyanları Müslümanlara karşı kıskırtan Fransa kökenli tarikat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cizvit Tarikatı
- B) Benedikten Tarikatı
- C) Kluni Tarikatı
- D) Dominiken Tarikatı
- E) Fransisken Tarikatı

27. I. Marsilya
II. Amsterdam
III. Lizbon

Coğrafi Keşiflerin ekonomik sonuçlarından bir tanesi de yeni ticaret yollarının bulunması ile Akdeniz limanları önemini yitirmesiyle, Atlas Okyanusu kıyılarındaki limanların önem kazanmasıdır.

Bu açıdan bakıldığında yukarıda verilen limanlardan hangisi veya hangilerinin Coğrafi Keşiflerden sonra önem kazandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

28. Avrupa'da Otuz Yıl Savaşları'nın sona erdiği 1648 yılından itibaren 1815 Viyana Kongresine kadar Avrupa kamu hukukunun temelini oluşturan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nantes Fermanı
- B) Milano Fermanı
- C) Ougsburg Antlaşması
- D) Versailles Antlaşması
- E) Westfalya Barışı

29. Avrupa'da XVII. yüzyılda Akıl Çağı, XVIII. yüzyılda ise Aydınlanma Çağı yaşanmış, bilgiye ulaşmada akıl, deney ve gözlem yöntemi ortaya çıkmıştır. Aydınlanmacı düşünürler insanla ilgili ne varsa (doğa, insan, akıl, din, tanrı, bilim) akıl yolu ile açıklamaya çalışmış, deney ve gözlem yolu ile ispat edemediklerini reddetme yoluna gittiler.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine neden olmamıştır?

- A) Fen bilimlerinde ilerleme kaydedilmesine
- B) Teknik buluşlarla refah düzeyinin yükselmesine
- C) Materyalist bir anlayış gelişmesine
- D) Pozitivist anlayışın temellerinin atılmasına
- E) Metafiziğe önem veren aydınlar yetişmesine

30. Osmanlı kaynaklarında İngiltere Müstemlekât Nazırı olarak anılan kişinin, XIX. yüzyılda aşağıda verilen yerlerin hangisinde söz sahibi olması beklenemez?

- A) Hindistan
- B) Mısır
- C) Avustralya
- D) Yeni Zelanda
- E) Cezayir

31. I. Ahali Fırkası,
II. Osmanlı Demokrat Fırkası,
III. Amele ve Çiftçi Fırkası

Yukarıda yer alan siyasi firkalardan hangisi II. Meşrutiyet döneminde kurulmamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

32. Aşağıdakilerden hangisi Kuva-yı Milliye'nin yapısını oluşturan gruplar arasında yer almaz?

- A) Azınlık temsilcileri
- B) Subaylar ve bürokratlar
- C) Gazeteciler
- D) Efeler ve zeybekler
- E) Aşiretler

33. I. TBMM'nin açılış nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Milli birliği gerçekleştirme arzusu
- B) İstiklal Mahkemelerinin ağır yargılamaları
- C) İstanbul hükümetinin işgallere karşı pasif tavrı
- D) Düzenli bir ordu kurma isteği
- E) Yeni bir devlet kurma isteği

34. I. Yarbay Ali Bey- Ayvalık Cephesi
II. Çerkez Ethem Bey- Salihli Cephesi
III. Demirci Mehmet Efe- Geyve Cephesi

Yukarıda Kurtuluş Savaşı döneminde aktif rol almış Kuva-yı Milliyeciler ve mücadele verdikleri cephe eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

35. Aşağıdakilerden hangisi Türk inkılabının amaçları arasında yer almaz?

- A) İnkılâplar halkın görüşü alınarak yapılmıştır.
- B) Atatürk ilkeleri için zemin hazırlamıştır.
- C) Milli egemenlik ilkesini yerleştirmeye çalışmıştır.
- D) İnkılâplar sırası geldikçe yapılmıştır.
- E) İnkılâplar birbirinin tamamlayıcısıdır.

36. I. TBMM'nin açılması
II. Saltanatın kaldırılması
III. Cumhuriyet'in ilanı
IV. Kabotaj Kanunu

Yukarıda yer alan bu inkılâplardan hangileri cumhuriyetçilik ilkesi ile doğrultusunda gerçekleştirilmiş olabilir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

37. Aşağıdakilerden hangisi Stalin döneminde SSCB'de yaşanan gelişmelerden biri değildir?

- A) Beş yıllık kalkınma planı hazırlandı.
- B) Kolektifleştirme politikası izlendi.
- C) Kısaca NEP adı verilen ekonomik politika izlendi.
- D) Ağır sanayide önemli ilerlemeler sağlandı.
- E) Demir-çelik üretiminde artış sağlandı.

38. II. Dünya Savaşı öncesinde, "Asya Asyalılarıdır" parolası ile hareket ederek Batılıların Çin'le olan ilişkilerini kesmesini isteyen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) SSCB   B) Japonya   C) Kore
D) Tayland   E) Hindistan

39. Soğuk Savaş dönemi çatışmaları arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Küba krizi   B) Berlin Buhranı
C) U-2 Olayı   D) Vietnam Savaşı
E) Afganistan'ın işgali

40. 5 Mayıs 1972'de yapılan CHP'nin V. Olağanüstü Kurultayı sonunda partinin 33 yıldır başkanlığını yapan İsmet İnönü bu görevi hangi lidere bırakmak zorunda kalmıştır?

- A) Bülent Ecevit   B) Erdal İnönü
C) Murat Karayalçın   D) Deniz Baykal
E) Hikmet Çetin

41. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi öğretim programının uygulanmasıyla ilgili açıklamalar arasında değildir?

- A) Tarih biliminin diğer bilimlerle ilişkisi ilgili ünitelerde vurgulanmalıdır.
B) Kazanımların içeriklerine uygun konular seçilerek öğrencilere projeler verilmelidir.
C) Ders işlenişleri ve etkinlikler tarihsel bilgi düzeyini kazandırmaya yönelik olmalıdır.
D) Program uygulanırken diğer derslerin zümre öğretmenleriyle etkili bir iletişim kurulmalıdır.
E) Kazanımlarla ilgili belgesellerden, filmlerden vb. yararlanılmalıdır.

42. 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile amaçlanan yenilikler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Okul türleri ve kademeleri
B) Bilim kurumlarının çoğaltılması
C) Vilayetlerde iktisat merkezlerinin kurulması
D) Öğretim usullerinin düzenlenmesi
E) Öğretmenlerin meslekî itibarları ve terfi şekilleri

43. "Geçmişî şu veya bu grubun tefsirine göre değil, -nasıl idiye öyle- öğretmek gerekir." sözü aşağıdaki Batılı tarihçilerden hangisine aittir?

- A) L. Levis   B) L. Von Ranke
C) J. Dewey   D) D. Quataert
E) J. Paul Roux

44. • Tarih nasıl okutulmalıdır?
• Bu geniş ilmin hangi konuları, ne dereceye kadar ayrıntıyla öğretilmelidir. Bu konuda ne gibi temel kurallara riayet edilmeli?
• Bu meseleleri çözebilmek için, her şeyden önce "tarih dersinde nasıl bir yol takip etmek, nasıl bir maksadı elde etmeğe çalışmak lazımdır?"

Yukarıdaki sorulara cevap arayan Osmanlı dönemi eğitimcisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Abdurrahman Şeref Bey
B) Satı Bey
C) Fuat Baymur
D) İsmayil Hakkı Baltacıoğlu
E) Mizancı Murat Bey

45. Mustafa Çağatay Uluçay'ın, tarih ders kitabı seçme kriterleri arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Okuyucunun durumu
- B) Kitabın genel görünüşü
- C) Düzen ve sunum
- D) Resimli araçlar
- E) Öğretim araçları

46. Tarihsel düşünmenin belki de hiçbir boyutu, "tarih yazmak" veya "tarih çalışmak" kadar heyecanlı ve geliştirici değildir. Bu aşamada geçmişe ait kanıtlar yardımıyla yani tarihsel dokümanlarla, tanıkların anlatılarıyla, mektuplarla, günlüklerle, buluntularla, fotoğraflarla çalışmalı, tarihi mekânlara geziler düzenlenmeli ve sözlü tarih çalışmaları yapılmalıdır.

Burada bahsedilen tarihsel düşünme becerisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihsel Sorgulamaya Dayalı Araştırma Becerisi
- B) Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi
- C) Kronolojik Düşünme Becerisi
- D) Tarihsel Kavrama Becerisi
- E) Tarihsel Analiz ve Yorum Becerisi

47. Aşağıdakilerden hangisi tarihçilerin kullandığı sözlü materyallerden biri değildir?

- A) Mitler
- B) Masallar
- C) Raporlar
- D) Kronikler
- E) Röportajlar

48. Haritadan faydalanmayan bir tarih öğretmenini gerçeklerden uzak ve verimsiz olarak niteleyerek, tarih derslerinde harita kullanımının gerekliliğine vurgu yapan, haritalara her tarih dersinde ve sınıfta mutlaka yer verilmesini şiddetle öneren eğitimci aşağıdakilerden hangisidir?

- A) M.Fuat Köprülü
- B) Fuat Baymur
- C) Ali Reşat Bey
- D) Ömer L. Barkan
- E) İsmail H. Uzunçarşılı

49. "Hiçbir toplum dağılıp külleri havaya savrulmadıkça, tarihine dönmezlik, gelecek için ondan güç almazlık edemez" **sözünü söyleyen ve "Yorgun Savaşçı", "Kurt Kanunu", "Yol Ayırımı" gibi romanların yazarı olan edebiyatçı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Turgut Özakman
- B) Kemal Tahir
- C) Tarık Buğra
- D) Atilla İlhan
- E) Peyami Safa

50. • Öğrenciler bu düzeyde, insanların davranışlarının, duygularının, düşüncelerinin ve olayların sebeplerini, genel olarak bildikleri basmakalıp bilgilere dayanarak açıklamaya çalışırlar.
• Öğrencilerin vereceği cevaplar tarihsel bilgi olarak geçerlidir ancak olaya içeriden değil dışarıdan bakar, tarihsel empati kuramaz.

Yukarıda özellikleri verilen empati türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük empati
- B) Klişe genellemeler
- C) Aptal geçmiş
- D) Bağlama uygun tarihsel empati
- E) Sınırlı tarihsel empati